

รายงานการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้

การพัฒนาทักษะการอ่าน เขียนภาษาไทยและทักษะการคิด
เชิงนวัตกรรมด้วยกิจกรรมการอ่านหนังสือเล่มเล็ก
เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2

นางสาวสมภารณ์ บุญน้อย
ครูจ้างสอน

โรงเรียนบ้านขามป้อม

คำนำ

รายงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาสังคมศึกษาในสถานศึกษารองพื้นี่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง “การพัฒนาทักษะการอ่าน เขียนภาษาไทยและทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมด้วยกิจกรรมการอ่านหนังสือเล่มเล็กเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านขามป้อม” ซึ่งมุ่งพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของนักเรียน ให้นักเรียนสามารถสร้างหนังสือเล่มเล็กในหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยใช้ห้องสมุดเป็นฐานของการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการอ่าน การเขียน และการค้นคว้าด้วยตนเอง

ข้าพเจ้าขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนครู นักเรียน และผู้ปกครอง ที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมพัฒนานวัตกรรมการนี้ ตลอดจนทุกท่านที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน นักการศึกษา และผู้ที่สนใจได้นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษา หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยมา ณ ที่นี้

นางสาวสมภารณ์ บุญน้อย

ครูโรงเรียนบ้านขามป้อม

ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
1. ชื่อนวัตกรรม	1
2. ผู้จัดทำ	1
3. ระยะเวลาในการพัฒนานวัตกรรม	1
4. ที่มาและความสำคัญ	1
5. วัตถุประสงค์	2
6. กลุ่มเป้าหมาย	2
7. เครื่องมือที่ใช้	2
8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	3
9. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	6
10. กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้	8
11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย	9
12. บทเรียนที่ได้รับ	10
13. เงื่อนไขความสำเร็จ	11
14. ภาพกิจกรรม	11
15. ภาคผนวก	14

แบบรายงานนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้

1. ชื่อนวัตกรรม

การพัฒนาทักษะการอ่าน เขียนภาษาไทยและทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมด้วยกิจกรรมการอ่านหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านขามป้อม

ประเภทของนวัตกรรม

ด้านการจัดการเรียนรู้

2. ผู้จัดทำนวัตกรรม

นางสาวอสมารณ์ บุญน้อย

3. ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรมและนำไปใช้

ปีการศึกษา 2567 (พฤษภาคม 2567 - มีนาคม 2568)

4. ที่มาและความสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งระบุไว้ในหมวด 4 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24(3) ที่กำหนดว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม การอ่านทำให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และค่านิยมต่าง ๆ รวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิต พัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดในชีวิต การอ่านจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์อย่างยิ่ง ความเป็นจริงการอ่านไม่ได้มีความสำคัญต่อนักเรียนหรือนักศึกษาเท่านั้น แต่บุคคลทั่วไปก็อาจแสวงหาความรู้ได้ด้วยการอ่าน การอ่านเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ ผู้อ่านมากย่อมรู้มาก และถ้านำความรู้นั้นมาใช้ประโยชน์ต่อสังคม สังคมนั้นย่อมมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาไปในทางที่ถูกที่ควรอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการปลูกฝังให้รักการอ่านตั้งแต่เยาว์วัย จึงเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อีกทั้งการอ่านยังเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมทั้งหลายในการเรียนการสอนและมีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จ การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญอันจะส่งผลต่อการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ หากเริ่มต้นดีรากฐาน การอ่านของเด็กก็จะดีทำให้เกิดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดีและมีความสุข

ตามแผนการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรม โรงเรียนบ้านขามป้อมมุ่งเน้นพัฒนานวัตกรรมการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสที่เท่าเทียมทางการศึกษา ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมสร้างนวัตกรรมท้องถิ่น เชิดชูเอกลักษณ์

อัตลักษณ์โรงเรียนบ้านขามป้อม “เพียบพร้อมภูมิปัญญา ล้ำค่าการทอเสื่อ เลื่องลือนวัตกรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง”

จากการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการอ่านอย่างเข้าใจ การเขียนสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และขาดโอกาสในการฝึกคิดอย่างเป็นระบบ กอปรกับบริบทของโรงเรียนบ้านขามป้อมซึ่งอยู่ในพื้นที่ชนบท ทำให้นักเรียนขาดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จึงเกิดแนวคิดในการพัฒนากิจกรรมการอ่านและเขียนโดยใช้ **หนังสือเล่มเล็ก** เรื่อง “วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา” เป็นสื่อเสริมสร้างทักษะและปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พร้อมส่งเสริมการคิดเชิงนวัตกรรม ผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

ดังนั้น การพัฒนาทักษะการอ่าน เขียนภาษาไทยและทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมด้วยกิจกรรมการอ่านหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านขามป้อม จึงสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถใน กระบวนการอ่านให้แก่ นักเรียนได้อย่างบรรลุเป้าหมาย

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมผ่านกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับหนังสือเล่มเล็ก
3. เพื่อปลูกฝังความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

6. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 คน โรงเรียนบ้านขามป้อม

7. เครื่องมือที่ใช้

1. หนังสือเล่มเล็ก เรื่อง “วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา”
2. แบบประเมินทักษะการอ่านและเขียน
3. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการทำกิจกรรม
4. แบบสอบถามเจตคติของนักเรียน
5. สื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียนรู้
6. ใบงานประกอบกิจกรรม

8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

การพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม ด้วยหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน เขียนภาษาไทยและทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมด้วยกิจกรรมการอ่านหนังสือเล่มเล็กเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านขามป้อม

มีขั้นตอนดังนี้1.

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาทักษะของนักเรียน

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านขามป้อม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะการอ่านและเขียนในระดับต่ำ โดยเฉพาะในด้านการอ่านจับใจความสำคัญ การเรียบเรียงความคิด และการเขียนแสดงความคิดเห็นหรือสรุปความรู้จากบทเรียน นอกจากนี้นักเรียนยังขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงความรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้

ความต้องการพัฒนา ที่ได้จากการวิเคราะห์ ได้แก่

1. การพัฒนาทักษะการอ่านอย่างเข้าใจและจับใจความได้
2. การฝึกเขียนอย่างมีโครงสร้างและสร้างสรรค์
3. การส่งเสริมการคิดเชิงวิเคราะห์และคิดเชิงนวัตกรรม
4. การใช้สื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น หนังสือเล่มเล็กที่เนื้อหาสอดคล้องกับบริบทของนักเรียน
5. การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถและเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ

2. ออกแบบหนังสือเล่มเล็กโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

1. วัตถุประสงค์ของการออกแบบ

- เพื่อให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของนักเรียน ป.2
- เพื่อกระตุ้นความสนใจในการอ่านผ่านภาพประกอบ สี สัน และรูปแบบการนำเสนอ
- เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและคุณธรรมจริยธรรม
- เพื่อใช้เป็นสื่อในการพัฒนาทักษะการอ่าน เขียน และคิดวิเคราะห์

2. โครงสร้างของหนังสือเล่มเล็ก

จำนวนหน้าโดยประมาณ: 8-12 หน้า

รูปแบบ: ขนาด A5 เย็บมุมหลังคา (พับครึ่งจากกระดาษ A4)

ภาษาที่ใช้: ภาษาไทยแบบง่าย ใช้ประโยคสั้น มีคำศัพท์ช่วยอธิบาย

ภาพประกอบ: ใช้ภาพการ์ตูนน่ารัก สี สันสดใส สื่อถึงกิจกรรมและเหตุการณ์ทางพุทธศาสนา

3. เนื้อหาภายในเล่ม

ลำดับ	ชื่อหน้า	เนื้อหาโดยสังเขป
หน้า 1	ปกหนังสือ	ชื่อเรื่อง + ภาพประกอบน่าสนใจ
หน้า 2	คำชี้แจง	จุดประสงค์ของหนังสือเล่มเล็ก
หน้า 3	ทำไมเราจึงควรรู้เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	อธิบายสั้น ๆ ด้วยภาษาง่าย ๆ
หน้า 4	วันมาฆบูชา	ประวัติ ความสำคัญ กิจกรรมที่ควรทำ
หน้า 5	วันวิสาขบูชา	เหมือนด้านบน
หน้า 6	วันอาสาฬหบูชา	เหมือนกัน
หน้า 7	วันเข้าพรรษา	ความหมาย ความสำคัญ
หน้า 8	เราจะปฏิบัติตนอย่างไรในวันสำคัญเหล่านี้	แบบฝึกคิด / เขียน
หน้า 9	มุมกิจกรรม	ให้นักเรียนวาดภาพหรือเขียนข้อความสั้น ๆ
หน้า 10	คำถามชวนคิด	คำถาม 3-5 ข้อ เพื่อประเมินความเข้าใจ
หน้า 11	สรุปความรู้	รวมใจความสำคัญของทั้งเล่ม
หน้า 12	คำขอบคุณ + QR Code (ถ้ามีสื่อเพิ่มเติม)	ปิดท้ายเล่ม

4. จุดเด่นของหนังสือเล่มเล็ก

- อ่านจบภายในเวลาไม่นาน เหมาะกับสมาธิของนักเรียนวัยประถม
- มีคำศัพท์น่ารู้พร้อมภาพประกอบ
- มีกิจกรรมทำยบทเพื่อฝึกคิดและฝึกเขียน
- เชื่อมโยงเรื่องราวกับชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น การทำความดี การช่วยเหลือผู้อื่น

5. แนวทางการใช้งานในห้องเรียน

- อ่านพร้อมกันในชั้นเรียน โดยครูชี้แนะเป็นตอน ๆ
- ให้นักเรียนอ่านแล้วตอบคำถามจากเนื้อหา

- มอบหมายกิจกรรมวาดภาพ/เขียนสรุป/เล่าเรื่องวันสำคัญ
- จัดแสดงผลงานหนังสือเล่มเล็กของนักเรียนในห้องเรียน

4. ประเมินผลและปรับปรุงกิจกรรม

1. การประเมินผล

1.1 การประเมินด้านความรู้

- ใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- ประเมินจากคะแนนความเข้าใจเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น การรู้ความหมาย ความสำคัญ และการประพฤติปฏิบัติ
- เปรียบเทียบผลคะแนนก่อนและหลัง เพื่อดูความก้าวหน้า

1.2 การประเมินด้านทักษะ

- ทักษะการอ่าน: ใช้การอ่านออกเสียงจับใจความ โดยสังเกตการอ่านคล่อง/การเข้าใจเนื้อหา
- ทักษะการเขียน: ประเมินจากการเขียนสรุป การสะกดคำ และการเรียบเรียงประโยค
- ทักษะการคิดวิเคราะห์: พิจารณาคำตอบในกิจกรรมตอบคำถาม การเชื่อมโยงเรื่องราวเข้ากับ ชีวิตจริง

1.3 การประเมินด้านคุณลักษณะและเจตคติ

- ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม เช่น ความสนใจ การตั้งใจเรียน การกล้าแสดงออก
- แบบสอบถาม/สัมภาษณ์นักเรียน เช่น คำถามว่า
 - ◆ “ชอบกิจกรรมไหนที่สุด เพราะอะไร?”
 - ◆ “ได้เรียนรู้อะไรจากหนังสือเล่มเล็กนี้?”

1.4 การประเมินจากครูผู้สอน

- ครูสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกิจกรรม
- ระบุจุดแข็ง จุดที่ควรปรับปรุง เช่น ความเข้าใจของนักเรียน เวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

หัวข้อ	ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
หนังสือเล่มเล็ก	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มภาพประกอบที่ดึงดูดใจมากขึ้น - เพิ่ม QR Code ให้ดูคลิปสั้นประกอบ (ถ้าใช้สื่อดิจิทัลได้) - เพิ่มคำศัพท์สำคัญพร้อมคำอ่าน/คำอธิบายง่าย ๆ
กิจกรรมตอบคำถาม	<ul style="list-style-type: none"> - ลดจำนวนคำถามในกิจกรรมสำหรับนักเรียนอ่อน - เพิ่มกิจกรรมจับคู่ภาพกับคำ สำหรับฝึกความเข้าใจพื้นฐาน
กิจกรรมการเขียน	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้แบบฝึกเขียนแบบ "เติมคำ – เขียนตามคำบอก – สรุปด้วยตนเอง" เป็นลำดับ - ให้ความเพียงพอและครูให้คำแนะนำรายบุคคล
กิจกรรมกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มกิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ เช่น การจำลองวันสำคัญ - สนับสนุนให้นักเรียนช่วยกันคิดและทำโปสเตอร์ในรูปแบบง่าย
ระยะเวลา/ความต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> - ขยายการใช้สื่อและกิจกรรมใน 2-3 คาบ เพื่อไม่เร่งรัด - จัดกิจกรรมทบทวน (รีวิว) ทุกสัปดาห์ เช่น เกม “วันพระพาเพลิน”

3. สรุปผลการพัฒนา

- นักเรียนเข้าใจเนื้อหาเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาดีขึ้น
- มีทักษะการอ่านและเขียนพัฒนาในระดับที่เห็นได้ชัด
- เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเพิ่มขึ้น
- นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น และกล้าแสดงออกมากขึ้น

9. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาทักษะการอ่าน เขียนภาษาไทยและทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมด้วยกิจกรรมการอ่านหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านขามป้อม ในครั้งนี้ ได้รับการออกแบบโดยอิงจากแนวคิดและทฤษฎีทางการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีแนวคิดหลักและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้:

1. แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ห้องสมุดเป็นฐาน (Library-based Learning)

เป็นแนวคิดที่ส่งเสริมให้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น นักเรียนสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในห้องสมุดเพื่อการค้นคว้า ศึกษาและเรียนรู้ตามความสนใจของตนเอง กระบวนการนี้ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัย เป็นกันเอง และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) โดย Jean Piaget

เห็นว่าเด็กเรียนรู้ดีที่สุดผ่านการลงมือปฏิบัติและการสร้างองค์ความรู้ใหม่จากประสบการณ์ของตนเอง ทฤษฎีนี้เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและการมีบทบาทอย่างกระตือรือร้นในการเรียนรู้ นักเรียนไม่ได้เป็นเพียงผู้รับความรู้ แต่เป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมเล่าเรื่องและสร้างเรื่องจากนิทานสองภาษา

3. ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) โดย Howard Gardner

เห็นว่าเด็กแต่ละคนมีความฉลาดแตกต่างกัน เช่น ด้านภาษา ดนตรี ร่างกาย มนุษย์สัมพันธ์ การเข้าใจตนเอง และการเข้าใจธรรมชาติ กิจกรรมการอ่านนิทาน การเล่าเรื่อง การวาดภาพประกอบ หรือการแสดงบทบาทสมมติในกิจกรรมต่าง ๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถเฉพาะด้านและเรียนรู้ตามรูปแบบที่ตนเองถนัด

4. Active Learning และ Project-based Learning

แนวทางการเรียนรู้แบบ Active Learning เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ต้องคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ และลงมือปฏิบัติจริง เช่น การสร้างสมุดเล่มเล็ก การเล่าเรื่องในกลุ่ม หรือการนำเสนอผลงาน Project-based Learning เป็นรูปแบบหนึ่งที่ให้นักเรียนมีเป้าหมายในการเรียนรู้และผลิตชิ้นงานที่เป็นรูปธรรม ซึ่งช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น และมีทักษะการแก้ปัญหา

5. แนวคิดสมรรถนะผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills)

เป็นแนวคิดที่มุ่งพัฒนาทักษะสำคัญของผู้เรียนในโลกปัจจุบัน ได้แก่ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ การคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน ซึ่งกิจกรรมที่ใช้ในวัตกรรมการนี้ เช่น การเล่าเรื่อง การสร้างเรื่อง หรือการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษผ่านนิทาน ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง

6. สมุดเล่มเล็ก (Mini-book / Storybook)

สมุดเล่มเล็กเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการส่งเสริมการอ่าน การเขียน และการสร้างสรรค์เรื่องราว โดยนักเรียนจะได้มีโอกาสสร้างสรรค์สมุดนิทานของตนเองจากการสังเคราะห์เรื่องทีอ่านหรือคิดขึ้นใหม่ในแบบฉบับของตนเอง การสร้างสมุดเล่มเล็กช่วยให้เด็กได้ใช้ภาษาอังกฤษในบริบทที่สร้างสรรค์ ฝึกการจัดลำดับความคิด การออกแบบภาพประกอบ และการนำเสนอผลงาน ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบองค์รวมที่มีพลังในการส่งเสริมทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะผู้เรียนอย่างรอบด้าน

10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

1. ปฐมนิเทศและแนะนำหนังสือเล่มเล็ก
2. แบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ ใช้เวลาเรียนในแต่ละสัปดาห์

สัปดาห์ที่	เนื้อหา/กิจกรรมหลัก	กิจกรรมเสริม	เป้าหมายการเรียนรู้
สัปดาห์ที่ 1	ปฐมนิเทศ / แนะนำหนังสือเล่มเล็ก	- เกมคำศัพท์พุทธศาสนา - ฉายภาพประกอบ	นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหนังสือเล่มเล็ก
สัปดาห์ที่ 2	ตอนที่ 1: วันมาฆบูชา	- เล่นนิทาน "วันมาฆบูชา" - เขียนคำสำคัญ	อ่านรู้เรื่องและจับใจความได้เบื้องต้น
สัปดาห์ที่ 3	ตอนที่ 2: วันวิสาขบูชา	- วิดีโอประกอบ - ตอบคำถามจากเรื่อง	บอกความสำคัญของวันวิสาขบูชาได้
สัปดาห์ที่ 4	ตอนที่ 3: วันอาสาฬหบูชา	- เขียนสรุป 3 บรรทัด - วาดภาพประกอบ	นักเรียนเขียนเรียงความสั้น ๆ ได้
สัปดาห์ที่ 5	ตอนที่ 4: วันเข้าพรรษา	- ฝึกใช้ Mind map ง่าย ๆ - บทบาทสมมติ “วันพระในชีวิตจริง”	คิดวิเคราะห์และเล่าเรื่องจากประสบการณ์ได้
สัปดาห์ที่ 6	ทบทวนทั้ง 4 ตอน	- เกม “ตอบเร็ว รู้เรื่องพระพุทธ” - สรุปเป็นแผ่นพับ/โปสเตอร์	ทบทวนและสังเคราะห์ข้อมูลจากบทเรียน
สัปดาห์ที่ 7	ประเมินผล (แบบทดสอบ & การเขียน)	- สัมภาษณ์ความรู้สึกหลังเรียน - แสดงผลงาน	ประเมินความรู้ ทักษะ และเจตคติ
สัปดาห์ที่ 8	กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม “ทำดีวันพระ”	- เขียนการ์ดความดี - พาไปเยี่ยมวัดใกล้โรงเรียน (ถ้าเป็นไปได้)	ปลูกฝังคุณธรรมและการลงมือปฏิบัติจริง

3. จัดกิจกรรมอ่าน-พูด-เขียนและการคิดอย่างมีระบบ เช่น สรุปเนื้อหาในรูปแบบของภาพ mind map หรือทำโปสเตอร์

กิจกรรมที่ 1: อ่านเพื่อเข้าใจ

ชื่อกิจกรรม: “อ่านแล้วตอบนะจ๊ะ”

- **วิธีการ:**
นักเรียนอ่านเนื้อหาหน้าใดหน้าหนึ่งของหนังสือเล่มเล็ก (เป็นกลุ่ม/เป็นคู่/ครูอ่านนำ)
- **เครื่องมือ:** แผ่นภาพประกอบ + คำถามง่าย ๆ 3 ข้อ
- **คำถามตัวอย่าง:**
 - วันวิสาขบูชาเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ใดบ้าง?
 - พระพุทธเจ้าประสูติที่ไหน?

กิจกรรมที่ 2: พูดเพื่อสื่อสาร

ชื่อกิจกรรม: “พูดให้เพื่อนฟัง”

- **วิธีการ:**
นักเรียนจับกลุ่ม 3 คน แล้วแต่ละคนเล่าเรื่อง "วันสำคัญทางพุทธศาสนาที่ตนชอบ" พร้อมเหตุผล
- **อุปกรณ์:** ไม้ค้ของเล่น / การ์ดคำถาม / ภาพประกอบ
- **ตัวช่วยครู:** ให้ประโยคต้นทาง เช่น “ฉันชอบวัน ____ เพราะว่า...”

11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

ผลลัพธ์ที่เกิดกับนักเรียน

ด้านความรู้

- มีความเข้าใจในเรื่องเรขาคณิตมากขึ้น ทั้งในแง่ของรูปร่าง สมบัติ และการประยุกต์ใช้
- จดจำเนื้อหาได้ดีขึ้นเพราะผ่านกระบวนการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ด้านทักษะ

- พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสรุปความ และการจัดระบบความรู้
- ฝึกการสื่อสารทั้งการเขียนและการนำเสนอผลงาน
- ใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต หรือสื่อสิ่งพิมพ์
- มีทักษะการทำงานเป็นทีม การแบ่งหน้าที่ และรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น

ด้านคุณลักษณะและเจตคติ

- มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น

- เกิดความภาคภูมิใจในผลงานตนเอง
- มีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ และการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ
- รักการอ่านและค้นคว้าด้วยตนเอง

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (ตามหลักสูตร)

- มีทักษะการสื่อสาร การคิดแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการเรียนรู้ต่อเนื่อง
- แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ และเคารพผู้อื่น

ผลลัพธ์ที่เกิดกับครู

- พัฒนาทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- มีความสามารถในการบูรณาการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด
- มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล
- มีแรงบันดาลใจและเจตคติที่ดีในการพัฒนานวัตกรรมการสอน
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูในกลุ่มสาระอื่นได้มากขึ้น

ผลลัพธ์ที่เกิดกับโรงเรียน

- ส่งเสริมการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต
- มีนวัตกรรมการทางการศึกษาที่สามารถต่อยอดและเผยแพร่ได้
- นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น
- โรงเรียนมีภาพลักษณ์ที่ดีในด้านการส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21
- สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เชิงรุกภายในโรงเรียน

ผลลัพธ์ที่เกิดกับชุมชน

- ผู้ปกครองรับรู้และเห็นพัฒนาการของนักเรียนจากผลงานที่จับต้องได้ เช่น หนังสือเล่มเล็ก
- ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น การให้ข้อมูล ทรัพยากร หรือเข้าร่วมกิจกรรม
- เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจในศักยภาพของนักเรียนในพื้นที่

12. บทเรียนที่ได้รับ

จากการพัฒนานวัตกรรมการครั้งนี้ เกิดข้อพบ ดังนี้

1. การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ต้องยึดบริบทผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การใช้ห้องสมุดเป็นฐานช่วยเปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้ได้หลากหลาย
3. การบูรณาการความคิดสร้างสรรค์กับวิชาคณิตศาสตร์ช่วยให้ผู้เรียนไม่รู้สึกเครียด
4. การเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ชัดเจนและยั่งยืนกว่าการสอนแบบ

บรรยาย

13. เงื่อนไขความสำเร็จ

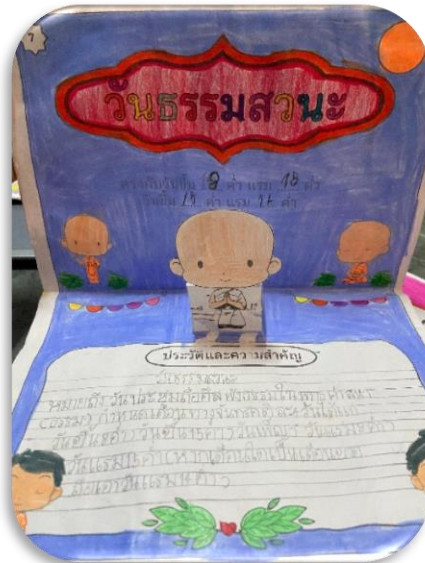
จากการพัฒนานวัตกรรมในครั้งนี้ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เนื่องจากปัจจัยสำคัญ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นตั้งใจ ให้ความร่วมมือในการเรียนรู้ และสนใจเรียนรู้จากสื่อนวัตกรรม ที่หลากหลาย
2. ครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และใช้เทคนิคการจัดการชั้น เรียนเชิงบวกและการเสริมแรง ทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ
3. นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

14. ภาพกิจกรรม

ภาคผนวก ก

แบบประเมินทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม

แบบประเมินทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม

เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน เขียนภาษาไทยและทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมด้วยกิจกรรมการอ่านหนังสือ เล่มเล็ก เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านขามป้อม

ด้านที่ประเมิน	ตัวชี้วัด	4 (ดีเยี่ยม)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
1. ความคิดสร้างสรรค์	- เสนอแนวคิดหรือวิธีการใหม่ๆ ที่แตกต่าง				
	- ออกแบบผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน				
2. การคิดเชิงระบบ	- วางแผนการทำงานอย่างมีขั้นตอน				
	- วิเคราะห์ปัญหาและเลือกแนวทางแก้ไขได้				
	- ติดตามและปรับปรุงงานตามสถานการณ์				
3. การเชื่อมโยงความรู้	- เชื่อมโยงความรู้เดิมกับเรื่องใหม่ได้				
	- อธิบายเหตุผลของผลงานโดยอิงจากความรู้หลากหลาย				
	- ประยุกต์ความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้				

เกณฑ์การประเมินทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม

ระดับคะแนน	ผลการประเมิน
32 – 36 คะแนน	ดีเยี่ยม
25 – 31 คะแนน	ดี
18 – 24 คะแนน	พอใช้
ต่ำกว่า 18 คะแนน	ปรับปรุง

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความพึงพอใจ

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน เขียนภาษาไทยและทักษะการคิดเชิงวิศวกรรมด้วยกิจกรรมการอ่านหนังสือ เล่มเล็ก เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านขามป้อม

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเลือกระดับความพึงพอใจของตนเองตามความเป็นจริง

รายการประเมิน	4 (มากที่สุด)	3 (มาก)	2 (ปานกลาง)	1 (น้อย)
1. หนังสือเล่มเล็กมีเนื้อหาที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย				
2. กิจกรรมในเล่มช่วยให้เข้าใจ เรื่อง เรขาคณิต มากขึ้น				
3. การใช้ห้องสมุดทำให้สนุกกับการเรียนมาก ขึ้น				
4. รู้สึกได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการเรียน				
5. อยากเรียนแบบนี้อีกในบทเรียนอื่น ๆ				

สรุปผลการประเมินความพึงพอใจ

ระดับคะแนน	ผลการประเมิน
17 – 20 คะแนน	พึงพอใจมากที่สุด
13 – 16 คะแนน	พึงพอใจมาก
9 – 12 คะแนน	พึงพอใจปานกลาง
ต่ำกว่า 9 คะแนน	พึงพอใจน้อย

ข้อเสนอแนะจากนักเรียน (ถ้ามี)

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

ก่อนการทดสอบ 83.33

แบบบันทึกคะแนน ผลการทดสอบการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น					
โรงเรียน บ้านขามป้อม		ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2		ปีการศึกษา 2567	
ลำดับที่	ชื่อ - สกุล นักเรียน	ฉบับที่ 1 การอ่าน คะแนนรวม 20	ฉบับที่ 2 การเขียน คะแนนรวม 30	คะแนน รวม 50	การแปลผล
1	เด็กชายกฤตณัฐ สุวรรณภาเจริญ	15	25	40	ดีเยี่ยม
2	เด็กชายคุณวัฒน์ ดาวรพัฒน์	17	24	41	ดีเยี่ยม
3	เด็กชายชัยพัชร พันผา	17	8	25	พอใช้
4	เด็กชายธนภัทร ผอยทอง	16	24	40	ดีเยี่ยม
5	เด็กชายศุภณัฐ สุวรรณภาเจริญ	19	26	45	ดีเยี่ยม
6	เด็กชายธนพล อินทรานูช	20	28	48	ดีเยี่ยม
7	เด็กหญิงกมลรัตน์ ปิ่นทอง	19	28	47	ดีเยี่ยม
8	เด็กหญิงกชพร พรหมรุกษชาติ	18	28	46	ดีเยี่ยม
9	เด็กหญิงณัฐนิชา ไหมผา	16	23	39	ดีมาก
10	เด็กหญิงพิชานันท์ ต้นแก้ว	14	27	41	ดีเยี่ยม
11	เด็กหญิงลดา วินทะไชย	20	25	45	ดีเยี่ยม
12	เด็กหญิงสิรินกาวัญ ติปราศัย	20	29	49	ดีเยี่ยม

หลังการทดสอบ 91.66

ห้ามแก้ไขข้อมูลใด ๆ ในช่อง "สีเหลืองส้ม" ตามแบบเอกสารที่ 1. - 5.		
ผลการประเมิน	จำนวน	ร้อยละ
ดีเยี่ยม	11	91.66
ดีมาก	1	8.33
ดี	0	0.00
พอใช้	0	0.00
ปรับปรุง	0	0.00
รวมทั้งสิ้น	12	100.00

ภาคผนวก ง

ตัวอย่าง
แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้: วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

จำนวน 2 ชั่วโมง

ชื่อกิจกรรม: การอ่านและเขียนหนังสือเล่มเล็ก

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

- ท 1.1 ป.2/1 อ่านออกเสียงและอ่านในใจบทร้อยแก้ว บทร้อยกรอง ตามหลักการอ่าน
- ท 1.2 ป.2/1 เขียนข้อความสั้น ๆ จากเรื่องที่อ่านหรือประสบการณ์ของตน
- ท 3.1 ป.2/1 พูดย่อแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่าน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอ่านหนังสือเล่มเล็กเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเขียนสรุปหรือเรียงความสั้น ๆ เกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
3. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อพระพุทธศาสนาและประเพณีไทย

3. สาระการเรียนรู้

- ข้อมูลเกี่ยวกับวันมาฆบูชา วิสาขบูชา และอาสาฬหบูชา
- รูปแบบของหนังสือเล่มเล็ก
- ทักษะการอ่าน การเขียน และการสรุปใจความสำคัญ
- แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการคิดเชิงสร้างสรรค์

4. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

- ครูตั้งคำถามกระตุ้นความสนใจ เช่น
“นักเรียนรู้ไหมว่าวันพระใหญ่มีความสำคัญอย่างไร?”
- แสดงคลิปสั้นเกี่ยวกับวันสำคัญทางพุทธศาสนา

ชั้นกิจกรรมการเรียนรู้ (70 นาที)

กิจกรรมที่ 1: อ่านหนังสือเล่มเล็ก (20 นาที)

- ครูแจกหนังสือเล่มเล็ก “วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา” ให้กับนักเรียน
- นักเรียนอ่านหนังสือพร้อมกัน โดยครูช่วยอ่านออกเสียงในบางช่วง
- ถาม-ตอบแบบกลุ่ม เช่น “วันมาฆบูชาคือวันอะไร?” “ทำไมเราต้องเวียนเทียน?”

กิจกรรมที่ 2: สรุปความรู้จากการอ่าน (20 นาที)

- นักเรียนจับกลุ่มสรุปใจความสำคัญจากแต่ละวันสำคัญ
- เขียนสั้น ๆ เป็นข้อความหรือรูปภาพประกอบคำอธิบาย

กิจกรรมที่ 3: ออกแบบหนังสือเล่มเล็กของตนเอง (30 นาที)

- นักเรียนประดิษฐ์หนังสือเล่มเล็กของตนเองในหัวข้อ “วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา”
- ใช้การวาดภาพ ตัดแปะ หรือเขียนข้อความสั้น ๆ
- นักเรียนแบ่งปันผลงานหน้าชั้นเรียน

ชั้นสรุป/ประเมินผล (10 นาที)

- นักเรียนเล่าให้เพื่อนฟังว่าได้เรียนรู้อะไรจากวันนี้
- ครูประเมินความเข้าใจจากผลงานหนังสือเล่มเล็ก และการพูดสรุปหน้าชั้น
- ให้การบ้านให้นักเรียนไปสังเกตหรือเล่าถึงวันพระในครอบครัว

5.สื่อการเรียนรู้/อุปกรณ์

- หนังสือเล่มเล็กตัวอย่าง
- คลิปวิดีโอวันสำคัญทางพุทธศาสนา
- กระดาษ A4 / สี / กาว / กรรไกร / ดินสอสี

6. การวัดและประเมินผล

ด้าน	วิธีประเมิน	เครื่องมือ
ความรู้	ตอบคำถาม / เขียนสรุป	แบบประเมินการอ่านและการเขียน
ทักษะ	การทำหนังสือเล่มเล็ก	แบบสังเกตพฤติกรรม
เจตคติ	การแสดงออกและพูดคุยในชั้นเรียน	แบบประเมินเจตคติ